

KUTSESTANDARD

Dekoraator-butafoor, tase 7

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Dekoraator-butafoor, tase 7	7

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	Nimetus kutsetunnistusel
Butafooria	Butafoor, tase 7
Dekoratsioonimaalimine	Dekoraator, tase 7

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus Dekoraator-butafoor, tase 7 teostab kujundusi olenevalt töökohast (nt etendusasutus, televisioon, muuseum, reklaamibüroo): teeb teatri-, filmi- ja telelavastuste kujundusi, valmistab muuseumite, kaubandusettevõtete jt tellimustele vastavalt kujunduselemente. Dekoraator-butafoor, tase 7 viib ellu kunstniku nägemust, kasutades sealjuures erialaseid tehnilisi teadmisi ja käsitööoskust. Kujunduselemendi keerukusest lähtuvalt kaasatakse lisaks dekoraator-butafoorile dekoratsioonide valmistamise protsessi teiste erialade spetsialiste (nt puidu- ning metallitöö spetsialiste, õmblejaid jt). Dekoraator-butafoor, tase 7 juhib tööprotsesse, pakub uusi lahendusi ja juhendab kolleege. Töö iseloomu järgi on võimalik spetsialiseeruda kas butafooriks või dekoraatoriks: dekoraator, tase 7 valmistab ja maalib kujunduselemente, butafoor, tase 7 valmistab mahulisi kujunduselemente. Kutsealal on ka kutse dekoraator-butafoor, tase 6, kes tegutseb juhiste järgi ning kes võib tööülesannete täitmisel vajada juhendamist. Kokkuleppel tööandajaga võib tööaeg olla paindlik või fikseeritud. Dekoraator-butafoor töötab valdavalt siseruumis. Olenevalt tööülesandest võib esineda sundasendis töötamist. Võimalik on kokkupuude tervistkahjustavate (sh allergiat tekitavate) teguritega, nt kemikaalid, toksilised ained, tolm, müra, vibratsioon. Töövahendid on kunstitarbed (pliiatsid, pintsliid, värvid jm), mõõteriistad (joonlaud, mõõtkava joonlaud jm), lõikeriistad (käärid, saed, noad jm), ehitus- (liimid, kipsid, vahud jm) ja muud materjalid (kangad, paberid, kiled jms), mehaanilised ja elektrilised seadmed jms.
A.2 Tööosad A.2.1 Töö planeerimine A.2.2 Kujunduselementide valmistamine A.2.3 Juhtimine ja juhendamine
Spetsialiseerumisega seotud tööosad Butafooria A.2.3 Mahuliste elementide valmistamine ja viimistlemine Dekoratsioonimaalimine A.2.4 Kujunduselementide maalimine

A.3 Kutsealane ettevalmistus

Üldjuhul on dekoraator-butafoor, tase 7 kunstialase ettevalmistusega ning tal on kompetentsuse kujunemiseks vajalik töökogemus.

A.4 Enamlevinud ametinimetused

Dekoraator-butafoor, vanemdekoraator, vanembutafoor, maalija, kunstnik-butafoor, kunstnik-dekoraator.

A.6 Tulevikuoskused

Oskus valida ja kasutada valdkonna spetsiifikast lähtuvalt nüüdisaegseid tehnoloogilisi lahendusi ja materjale. Teadmised erialaste tehnoloogiliste võimaluste kasutamisest, sh interaktiivsed lahendused. Oskused kasutada nüüdisaegset tehnoloogiat, sh heli-, valgus- ja videolahendusi. Oskus luua 3D-mudeleid tehnoloogiliste vahenditega. Digiturvalisuse tagamise oskus, sh turvariskide hindamise oskus.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kutse dekoraator-butafoor, tase 7 taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2) ja kõik kompetentsid B.3.1-B.3.6. Spetsialiseerumisel butafoor, tase 7 kutsele tuleb tõendada üldoskused (B.2), kompetentsid B.3.1-B.3.4 ja B.3.6 (kutset läbivad kompetentsid). Spetsialiseerumisel dekoraator, tase 7 kutsele tuleb tõendada üldoskused (B.2), kompetentsid B.3.1-B.3.3, B.3.5 ja B.3.6 (kutset läbivad kompetentsid).

B.2 Dekoraator-butafoor, tase 7 üldoskused

1. Kasutab töös eesti keelt tasemel B2 ning vähemalt ühte võõrkeelt tasemel B1 (vt lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused).
2. Kasutab oma töös arvutit infotöötuse, kommunikatsiooni ja ohutuse jaoks algtasemel (vt lisa 2 Digipädevuste enesehindamiskaala).
3. Loob ja hoiab kolleegidevahelisi meeldivaid ja koostööd soodustavaid suhteid.
4. Eristab fakte hinnangutest ning võimaluse korral arvestab tagasisidega edasises tegevuses.
5. Läheneb olukordade ja probleemide lahendamisele avatult ja loovalt.
6. Tunnustab uusi ideid ja arengusuundi.
7. Kohandab oma käitumist ja suhtlemisviisi, lähtudes suhtluspartneri(te)st ja olukorrast.
8. Jälgib, et tema tegevus oleks vastavuses tööülesannete suuliselt või kirjalikult kokkulepitud järjekorra ja sisuga.
9. Juhindub oma töös ja kutsealases tegevuses üldtunnustatud ja tööalastest eetikanõuetest. Arvestab ka teiste kutsevaldkondade spetsialistide käitumise aluseks olevate heade tavade ja standarditega.
10. Jälgib, et tema tegevus oleks vastavuses riiklike, kohalike ja organisatsiooni õigusaktidega, sh autoriõiguse seadusega.

B.3 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.3.1 Töö planeerimine

EKR tase 7

Tegevusnäitajad:

1. Loeb tööjooniselt kujunduselementide mastaabi, materjali, viimistluse, funktsiooni ja kunstilise eesmärgi, vajaduse korral kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest.
2. Teeb vajaduse korral iseseisvalt tööjoonise, lähtudes tellija kirjeldatud ülesandest. Kohandab jooniseid, lähtudes kujunduse vajadusest. Näeb ette võimalikke vigu, teeb ettepanekuid vigade vältimiseks ja parandamiseks ning kujunduselemendi täiustamiseks.
3. Valib ja vajaduse korral hangib sobivate omadustega materjalid ja nende kogused vastavalt eelarvele, tööjoonisele ja kujunduselemendi funktsioonile. Koostab vajaduse korral eelarve. Analüüsib tööprotsessi ja prognoosib võimaliku

materjali lisakulu, arvestab keeruliste lahenduste puhul katsetega. Arvestab materjali valimisel loovalt materjalide erisusi.

4. Planeerib tööde järjekorra nii, et saab valmistada mitut kujunduselementi samaaegselt, arvestades tööks kuluvat aega, elemendi kunstilist ja praktilist eesmärki, materjalide omadusi (kuivamine, mürgisus jne), varub kaitse- ja töövahendid. Valmistab tööpinna ette arvestades kasutatavaid materjale. Arvestab tellimuse tähtaega ja eesmärki.

5. Arvestab materjalide valikul ja tehnoloogiate valikul keskkonnamõjuga ideest utiliseerimiseni.

B.3.2 Kujunduselementide valmistamine	EKR tase 7
--	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. Määrab tööjoonise põhjal kujunduselemendi mõõdud, vajaduse korral suurendab või vähendab joonist või selle osasid, kasutades sobivat tehnikat ja tehnoloogiat. Mõõdab materjali vastavalt joonisele ja koostatud tööplaanile ning kannab materjalile vajalikud andmed. Analüüsib ebatäpset või vastuolulist joonist ning teeb ülesandest lähtuvalt ise tööjoonise.

2. Kohandab, parandab ja täiustab kujunduselementi vastavalt tellija juhtnõuadele ning arvestab kasutuseesmärki ja -tingimusi. Hindab iseseisvalt kujunduselemendi kasutuse ja eesmärkide põhjal vajadust kujunduselementi tehniliselt kohandada, täiustada või parandada.

B.3.3 Juhtimine ja juhendamine	EKR tase 7
---------------------------------------	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. Analüüsib töögrupi juhina tööühma tööd, teeb järeldusi ja langetab asjakohaseid otsuseid. Algatab ja käivitab tegevusi, juhib ja kontrollib nende kulgu ning tulemuste suunas tegutsemist.

2. On täpne, planeerib ja kasutab ressursse (nt aeg, töövahendid) tõhusalt. Jälgib ja kontrollib tööprotsessi jooksul tähtaegadest ja etappidest kinnipidamist.

3. Juhendab kolleege tööülesannete täitmisel.

4. Juhendab töögruppi töö käigus lisandunud uute töövõtete ja tehnoloogia kasutuselevõttu.

5. Jagab kolleegidega oma teadmisi.

6. Aitab kujundada tööks sobivat hoiakut ja töökultuuri. Toetab võimekuse rakendamist.

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Spetsialiseerumisel butafoor, tase 7 kutsele tuleb tõendada üldoskused (B.2), kompetentsid B.3.1–B.3.4 ja B.3.6 (kutset läbivad kompetentsid).

Spetsialiseerumisel dekoraator, tase 7 kutsele tuleb tõendada üldoskused (B.2), kompetentsid B.3.1–B.3.3, B.3.5 ja B.3.6 (kutset läbivad kompetentsid).

Butafooria	
-------------------	--

B.3.4 Mahuliste elementide valmistamine ja viimistlemine	EKR tase 7
---	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. Valmistab mahulisi vorme, kasutades ja kohandades olemasolevaid ning luues uusi tehnikaid, täiendab vajaduse korral töövõtteid tööprotsessi käigus. Võtab jäljendi, töötab positiiv- ja negatiivvormidega. Arvestab elemendi valmistamisel selle kasutamiseesmärki ja -tingimusi, korrigeerib vajaduse korral elemendi ülesehitust ja kujundab pinna.

2. Viimistleb mahulisi vorme kattes, värvides, maalides ja faktuurtehnikaid kasutades vastavalt tööjoonisele, kavandile, näidisele ja/või kirjeldusele. Arvestab elemendi viimistlemisel selle kasutamiseesmärki ja -tingimusi, vajadusel korrigeerib elemendi ülesehitust ja kujundab pinna.

Dekoratsioonimaalimine	
-------------------------------	--

B.3.5 Kujunduselementide maalimine	EKR tase 7
---	-------------------

Tegevusnäitajad:

1. Katab pinnad ja raamid materjaliga, kasutades sobivaid töövahendeid ning mitmekesisid ja uuenduslikke töövõtteid. Valmistab pehmed dekoratsioonipinnad ette, arvestades järgnevate töödega, dekoratsiooni kasutustingimuste ja kunstiliste taotlustega.

2. Töötleb pindasid (värvib, maalib, teeb fakture) vastavalt tööjoonisele ja/või kavandile, kasutades mitmekesisid tehnikaid, töövahendeid ja -võtteid ning arvestades elemendi kasutamist ja kunstilist eesmärki. Loob uusi töövõtteid

ja tehnilisi lahendusi, täiendab töövõtteid töö käigus. Kujundab vajaduse korral iseseisvalt faktuuri, pinna või maalingu, arvestades tellimust.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.3.6 Dekoraator-butafoor, tase 7 kutset läbiv kompetents	EKR tase 7
Tegevusnäitajad: 1. Järgib oma töös tuleohutuse eeskirja, ohutus- ja turvanõudeid, kasutab isikukaitsevahendeid. 2. Tugineb oma töös teadmistele kultuuri- ja kunstiajaloo, vormi- ja värvusõpetusest, ruumikujunduse põhimõtetest ning konstruktsiooniõpetusest. 3. Hoiab end kursis erialaste uuendustega, jagab oma teadmisi kolleegidega. 4. Analüüsib tööd ning tööprotsessi tervikuna, korrigeerides vajadusel tegevusi. 5. Teeb koostööd kolleegide ja tellijatega, arvestades organisatsiooni struktuuri ning erinevate üksuste funktsioone ja pädevust. 6. Käitub energiat ja ressursse säästvalt ning jäätmeid vähendavalt (nt kasutab ökoloogilisi puhastusvahendeid, sordib prügi, minimeerib printimist, vee ja elektrivalguse kasutust jne).	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	19-19042023-2.6/8k
2. Kutsestandardi koostajad	Eve Komissarov, SA Ugala, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia Anni Rajas, SA Eesti Noorsooteater Liina Unt, SA Endla teater Mart Saar, Tallinna Linnateater Kristel Linnutaja, Rahvusooper Estonia Andres Bergström, SA Eesti Draamateater
3. Kutsestandardi kinnitaja	Kultuuri Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	28
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.04.2023
6. Kutsestandard kehtib kuni	18.04.2028
7. Kutsestandardi versiooni number	8
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	3432 Sisekujundajad ja dekoraatorid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	7
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Props maker, Set painter
Inglise keeles	Scenic Artist, EstQF Level 7
Vene keeles	декоратор
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	